

2024

Jaarverslag

Van Sociaal Historisch Centrum voor Limburg
naar Tracé – Limburgs Samenlevingsarchief

Tracé

Limburgs
Samenlevingsarchief

Tracé - Limburgs Samenlevingsarchief (voorheen Sociaal Historisch Centrum voor Limburg SHCL) is een kenniscentrum voor regionale geschiedbeoefening, gespecialiseerd in de sociaaleconomische en sociaal-culturele geschiedenis van Limburg vanaf circa 1850. Tracé herbergt historische archieven, een bibliotheek annex documentatiecentrum en een wetenschappelijke afdeling die onderzoek doet naar de geschiedenis van de provincie Limburg. Zie ook: www.tracelimburg.nl

De activiteiten van Tracé worden mogelijk gemaakt door de Provincie Limburg en de Universiteit Maastricht, met steun van sponsors en donateurs.

Begunstigers krijgen het jaarboek van Tracé gratis.

Afbeelding op de omslag:
Maastricht, Landbouwbelang, jaartal onbekend. KNP foto-archief

Adres Sint Pieterstraat 7, 6211 JM Maastricht
T 043-3284191
E info@tracelimburg.nl
Web www.tracelimburg.nl

Inhoud

INLEIDING	04
01 COLLECTIES	05
02 BIBLIOTHEEK	11
03 VLAGGEN EN VAANDELS	12
04 EXTERNE DIENSTVERLENING	13
05 PUBLIEK	16
06 ONDERZOEK	26
BIJLAGE 1 Samenstelling van het bestuur en de raad van advies	32
BIJLAGE 2 Organisatie en personeelssamenstelling	33
BIJLAGE 3 Research fellows	35
BIJLAGE 4 Lidmaatschappen	39
BIJLAGE 5 Publicaties	41
BIJLAGE 6 Onderwijs en lezingen	43
BIJLAGE 7 Jaarverslag van de Stichting Maaslandse Monografieën	45
BIJLAGE 8 Acquisitie van archieven en documentatie	46
BIJLAGE 9 Lijst van schenkers van bibliotheekmateriaal	48
BIJLAGE 10 Begunstigers en contribuanten	49

INLEIDING

In 2024 blikte het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg niet alleen terug op zijn 75-jarig bestaan, maar zette het ook een belangrijke stap richting de toekomst door een naamswijzigingstraject te starten. Het SHCL gaat voortaan door het leven als Tracé - Limburgs Samenlevingsarchief. Wij hebben ervoor gekozen dit jaarverslag qua uiterlijk onze nieuwe huisstijl mee te geven maar in de tekst over SHCL te spreken. In 2024 was dat immers onze naam.

Met de nieuwe roepnaam Tracé, die allerlei associaties met sporen naar het verleden oproept, zijn we snel herkenbaar. De ondertitel benadrukt de kern van ons werk: het bewaren, ontsluiten, delen en bestuderen van archieven die de Limburgse samenleving in al haar diversiteit en dynamiek documenteren. Samen met erfgoedprofessionals, historici, vrijwilligers, heemkundigen, genealogen en ieder ander die de Limburgse geschiedenis een warm hart toedraagt, zetten we ons in om archieven toegankelijk te maken en historisch onderzoek te ondersteunen. Ook onze omvangrijke bibliotheek is daarbij belangrijk. Eenieder die het afgelopen jaar onze studiezaal, website of een door ons (mede) georganiseerd evenement heeft bezocht, zal ongetwijfeld een eigen ‘topstuk’ of bijzonder belevingsmoment hebben onthouden. Voor ons waren de hoogtepunten:

- Het 75-jarig jubileum, dat vele vrienden en geïnteresseerden met ons meevierden, in eigen huis en in het Gouvernement.
- Het evenement ‘Gedolven Herinneringen’ op 27 mei, dat veel aandacht trok van voormalige mijnwerkers, hun familie en de pers. De belangstelling voor dit archief is ook de aanleiding voor nieuwe digitaliserings- en onderzoeksprojecten.
- De overname van de universele kunstcorrespondentie van ‘mail artist’ Rod Summers. De collectie laat zien dat Limburg een referentiepunt voor de hele wereld kan zijn.
- De afronding van de digitalisering en beschrijving van de LLTB-fotocollectie.
- Onze medewerking achter de schermen en voor de camera bij de succesvolle tv-reeks ‘De Waereld in Limburg’, die ook op een nationale zender is vertoond.
- Het jubileumjaarboek met als thema ‘het Limburgse landschap’.

Namens het bestuur en het Tracé-team,

Prof. dr. Nico Randeraad

01 COLLECTIE

Archieven

Algemeen

Het SHCL beheert archieven en verzamelingen afkomstig van bedrijven, instellingen en personen die een belangrijke rol hebben gespeeld in het maatschappelijk leven in de provincie Limburg gedurende de negentiende, twintigste en eenentwintigste eeuw. Aan het eind van 2024 zijn er 804 archiefblokken.

Acquisitie en dequisitie

Ook in 2024 zijn er nieuwe archieven aan onze collectie toegevoegd en zijn er allerlei aanvullingen op bestaande archieven binnengebracht. In bijlage 8 is een specificatie van de acquisities opgenomen.

Aan het begin van dit jaar kon het archief van keramisch atelier Jema worden overgedragen, nadat een financiële bijdrage van Stichting Aardewerkerfgoed Maastricht de eerdere selectie en behandeling van de stukken mogelijk had gemaakt. Bijzonder was de overdracht van het archief van kunstenaar Rod Summers. Zijn ‘V.E.C. Archive’ (Visual, Experimental, Concrete) omvat kunstcorrespondentie (mail art) met een wereldwijd netwerk van kunstenaars. De overname van de circa 15.000 unieke kunstwerken in dit archief werd ondersteund door het Bonnefanten Museum en gastcurator Joep Vossebeld.

Speciale aandacht verdient de verwerving van het historisch archief van Bates Cepro Zakken (fysieke overdracht begin 2025), het bedrijf dat onder andere verpakkingsmateriaal aan de ENCI leverde. Verder kwam een aantal aanvullingen op archieven binnen, zoals van de Stichting Limburgse Kastelen, de Molenstichting en de Bond Heemschut.

Depotbeheer, verpakken en materieel verzorgen

Uiteraard is ook in 2024 doorlopend gewerkt aan het optimaliseren van het fysieke beheer van onze archieven. We danken Hans Kessen, die als vrijwilliger helpt met de droogreiniging en materiële verzorging van het archief van keramisch atelier Jema. Hiervoor stelde het Historisch Centrum Limburg (HCL) zijn restauratieatelier ter beschikking. Vrijwilligers Servé Minis en Ineke Minis-Meeuws helpen bij het ompakken en verzorgen van het archief van Rod Summers. Flory Gulikers en Susanne Souren halen alle metalen en plastieken uit het LIOF-archief.

Om zo optimaal mogelijk gebruik te kunnen maken van de beschikbare depotruimte werden verschillende archiefblokken dit jaar intern verhuisd. Verder was het voor het project Gedolven Herinneringen (zie Publiek) en het zoeken naar personeelskaarten van mijnwerkers noodzakelijk om de archiefdozen met kaarten beter toegankelijk in de kasten te plaatsen.

Collectieregistratie

Het SHCL maakt voor de registratie en ontsluiting van zijn archieven en verzamelingen gebruik van het collectiebeheersysteem Mais-Flexis. Het applicatiebeheer van Mais lag in 2024 in handen van senior archivaris Andrea Peeters, terzijde gestaan door vrijwilliger Marlies Nieuwlaat, voormalig archivaris en applicatiebeheerder in Heerlen.

De gegevens in het systeem worden voortdurend bijgewerkt. In 2024 werden bijvoorbeeld alle plaatsveranderingen afgehandeld die nodig waren voor de fysieke overdracht van het ENCI-archief, inclusief de ingebruikname van een extern depot.

Thea Brockbernd, Bruno Bours en vrijwilliger Marijke Ruiters werkten aan de nadere inhoudelijke ontsluiting van onze kleinere archieven via Mais-Flexis. Marlies Nieuwlaat zorgt ervoor dat steeds meer van onze digitale bestanden en nadere toegangen vindbaar en zichtbaar zijn. Ze worden stap voor stap gekoppeld aan Mais-Flexis en zijn daarmee raadpleegbaar op archieven.nl. Zo kwam dit jaar de fotocollectie van de LLTB online, werden scans van verschillende mijnwerkersbonden en Vereniging De Gezamenlijke Steenkolenmijnen in Limburg (GSL) online geplaatst en zijn ook de scans van de contractenboeken en decorboeken van de Sphinx sinds dit jaar online vindbaar. De beschikbaarstelling van de decorboeken danken we niet in de laatste plaats aan de inhoudelijke kennis van Nicole Groothuijsen. Mais-Flexis bood ook een voorlopige oplossing voor onze digitale collectie mijnwerkerstijdschriften. In totaal werden in 2024 ruim 137.000 bestanden gekoppeld (118 GB).

Archief ENCI Maastricht

Na de juridische overdracht van het historisch archief van ENCI Maastricht in september 2023 was het SHCL zover om het 'bergarchief' – de eerste 250 meter en het oudste deel van het archief dat werd bewaard in een mergelgang – ook fysiek te verplaatsen naar ons depot. Dat gebeurde, na een intensieve reiniging, in twee delen in december 2023 en februari 2024.

In september 2024 konden ook met de nieuwe eigenaren van het ENCI-terrein (LRE) afspraken worden gemaakt over de verplaatsing van het tweede deel van het archief, het deel uit het voormalige hoofdkantoor. Om de verhuizing naar de depots van de Sint Pieterstraat begin 2025 mogelijk te maken, werden deze 204 meter in december op locatie omgepakt.

Over de overdracht van het digitale archief van ENCI Maastricht zijn inmiddels ook afspraken gemaakt met Heidelberg Materials in Den Bosch. Er wordt gewerkt aan de technische invulling. De overdracht en inventarisatie van het ENCI-archief is een meerjarig project, waarbij het SHCL financieel wordt ondersteund door Heidelberg Materials, Gemeente Maastricht, Provincie Limburg, Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed, Het Cultuurfonds en Dioraphte.

Vrijwilliger Francis van der Lubbe aan het werk met het ENCI archief. Foto: Sterre Boessen

Eind 2024 werd nog onze subsidieaanvraag bij het Mondriaan Fonds goedgekeurd, specifiek voor de digitalisering van de ENCI-fotocollectie.

Europa-archief

In samenwerking met Studio Europa Maastricht (SEM), een expertisecentrum voor aan Europa gerelateerd debat en onderzoek, draagt het SHCL bij aan de vorming en beschikbaarstelling van het zogenoemde Europa Archief Mathieu Segers, dat tot stand gebracht wordt in het kader van het erfgoedlabel dat aan 'Maastricht 1992' is verleend. SHCL draagt zorg voor de selectie, ontsluiting en materiële verzorging van een aantal archieven behorende tot het Europa-archief, waarna dit materiaal beschikbaar is voor wetenschappelijk onderzoek, journalistieke projecten en (academisch) onderwijs.

Het eerste deelproject was het archief van de Association of European Parliamentarians with Africa (AWEPA) over de periode 1995-2017. De inventarisatie van dit archief is nog in volle gang. Ondertussen werd door Celine Huits ook het archief van Sipke Brouwer geïnventariseerd en de archieven van Edmund P. Wellenstein en zijn zoon Edmund H. Wellenstein, evenals het eerste deel van het werkarchief van Mathieu Segers. De geïnventariseerde archieven zijn inmiddels ondergebracht bij Centre Céramique. Daar werd in november 2024 de nieuwe locatie van het Europa Archief Mathieu Segers gepresenteerd.

Metamorfoze-project 1: digitalisering archieven Sphinx-Céramique

De archieven van Sphinx en Société Céramique zijn de meest geraadpleegde archieven van het SHCL. Het aardewerk van Sphinx-Céramique geniet grote populariteit. Eind 2021 deed het SHCL een Metamorfoze-aanvraag voor de conservering en digitalisering van grote delen van deze archieven, die in 2022 is gehonoreerd. De focus ligt op de notulen, personeelsadministratie en productcatalogi. Het project komt in de eerste helft van 2026 gereed. De eerstelijns- conservering zal worden uitgevoerd door Hoogduin Papierrestauratoren. De opdracht voor de digitalisering is neergelegd bij ArtinPrint. In 2024 werd de eerste batch geconserveerd, begin 2025 volgt de digitalisering. Na de interne materiaalvoorbereiding kan de tweede en laatste batch in maart 2025 worden opgehaald.

Voor onderzoek, educatieve projecten en digital storytelling bieden de archieven van Sphinx en Société Céramique een schat aan mogelijkheden. Het project past tevens in ons streven om, in overeenstemming met de doelstelling van de Coöperatie Erfgoed Limburg, te komen tot een platform waarop de collecties van verschillende erfgoedorganisaties op het gebied van aardewerk duurzaam en via open access verbonden en verrijkt kunnen worden.

Metamorfoze-project 2: digitalisering mijnwerkerskaarten

In november 2024 is een tweede aanvraag ingediend bij Metamorfoze. Het gaat om de conservering en digitalisering van onze collectie mijnwerkerskaarten, die onderdeel zijn van het archief van Administratiekantoor Zuid-Limburg (AZL), de uitvoerder van de mijnwerkerspensioenen. Het betreft zeventig meter aan personeelskaarten van mijnwerkers die werkten in de particuliere mijnen van Limburg: de Oranje-Nassau mijnen, de Willem-Sophia, Laura & Vereeniging en de Domaniale Mijn. De belangstelling voor deze kaarten is groot, zo bleek ook uit ons project Gedolven Herinneringen. De belangstelling is groeiende en inmiddels groter dan onze logistieke mogelijkheden. Met de digitalisering en nadere ontsluiting van de kaarten kunnen wij uiteindelijk:

- een groter en breder publiek bedienen.
- een snellere en digitale toegankelijkheid van de persoonskaarten van overleden mijnwerkers bieden, door het matchen van de gegevens met het Centraal Register van Overledenen (CBG).
- datasets genereren die geanonimiseerd onderzoek mogelijk maken; we zijn reeds bezig met subsidieaanvragen.
- stimuleren en ondersteuning bieden – met de kaarten als startpunt – bij het verzamelen van levende verhalen van mijnwerkers en mijnwerkersgezinnen (oral history).

De conservering en digitalisering van de mijnwerkerskaarten in het archief van de AZL maakt deel uit van de wens om zowel wetenschappers als het grote publiek beter te kunnen bedienen via een mijngeschiedeniscentrum waar alle archieven en publicaties over het Limburgse mijnverleden worden samengebracht, gekoppeld aan een onderzoeksfaciliteit (met promotieplaatsen) en publieksactiviteiten.

Eind 2024 heeft de Metamorfoze-adviescommissie onze aanvraag goedgekeurd en aanbevolen de aanvraag voor 1 mei 2025 uit te werken tot een volledig projectplan.

Digitalisering fotocollecties

Het SHCL wil zijn beeldcollectie stap voor stap digitaliseren, metadateren en online beschikbaar stellen, voor zover auteursrechten en privacywetgeving dat toelaten. Het doel is conservering van het beeld, aangezien conservering van de foto's zelf door hun chemische samenstelling op lange termijn mogelijk niet toereikend is, en het mogelijk maken van publiekspresentaties, via onze eigen kanalen en in samenwerking met externe partners.

Fotocollectie LLTB. Schaften tijdens de graanoogst, 1938-1939. Fotograaf onbekend.

Fotocollecties van de LLTB en ZijActief

In 2023 begon Peter de Vreede, voormalig archivaris van het fotoarchief van dagblad *De Limburger* en vrijwilliger bij het SHCL, met het digitaliseren en beschrijven van de foto's van de Limburgse Land- en Tuinbond (LLTB). Dit project kon in 2024 worden afgerond, waarna Peter begonnen is met de fotocollectie van ZijActief Limburg (opvolger van de Boerinnenbond).

SHCL-fotocollectie

In 2024 zijn onze vrijwilligers Francis van der Lubbe, Léon Ingenhut en Janine Wilms van start gegaan met de digitalisering en ontsluiting van de fotocollectie DOC_0045. Het betreft een zeer gevarieerde collectie met foto's die meekwamen bij archiefoverdrachten.

02 BIBLIOTHEEK

Algemeen

Het SHCL beschikt over een omvangrijke bibliotheek op het gebied van sociale, economische en culturele geschiedenis, sociale geografie en religie in Limburg en daarbuiten. Van bijzonder belang zijn de unieke deelcollecties over de steenkolenmijnbouw, de keramiekindustrie, landbouwgeschiedenis, arbeidsmigratie en gezondheidszorg in Limburg. Ook de bibliotheek van het Historisch Centrum Limburg (HCL) wordt beheerd door het SHCL. De bibliotheekcollectie in het depot en de open opstelling in de studiezaal heeft een omvang van circa 3,5 kilometer.

Collectieregistratie

Het SHCL maakt voor de registratie en ontsluiting van zijn bibliotheekcollectie gebruik van het beheersysteem WMS van OCLC. De collectie in WMS – monografieën, seriewerken, tijdschriften, kranten etc. – is doorzoekbaar via de online publiekscatalogus op de website van het SHCL en het HCL, en via worldcat.org. Iedere bezoeker kan na registratie een account aanmaken en publicaties inzien of lenen. Eind 2024 zijn er in WMS 92.667 items ontsloten, waarvan 17.927 voor het HCL.

Nog eens 1.439 tijdschriften, almanakken en inventarissen van het HCL zijn opgenomen in het archiefsysteem Mais-Flexis en doorzoekbaar via onze website of archieven.nl. Ook de tijdschriften en almanakken zullen op termijn in WMS worden opgenomen.

Acquisitie

In 2024 is er een bescheiden aantal van 49 nieuwe titels aangeschaft (SHCL: 22; HCL 27), naast de aanvullingen op de lopende tijdschriften. Daarnaast is de bibliotheekcollectie uitgebreid met schenkingen van particulieren en instellingen. Een lijst van schenkers van bibliotheekmateriaal is te vinden in bijlage 8. Wij zijn hen allen zeer erkentelijk.

Grijze literatuur

Naast de registratie van de verworven titels en binnengekomen tijdschriften werd in 2024 verder gewerkt aan het selecteren en ontdebellen van de grijze literatuur (Limburg Collectie) en het beschrijven van de overblijvende publicaties. De grijze literatuur is een belangrijk speerpunt in de bibliotheekcollectie van het SHCL en direct gerelateerd aan de archiefcollectie. Het gaat om brochures, rapporten en jaarverslagen afkomstig van bedrijven, verenigingen, stichtingen en personen. Ze waren tot op heden alleen vindbaar via een op Access gebaseerde database op de website van het SHCL. Het invoeren van de Limburg collectie in WMS kost relatief veel tijd, omdat een hoog aantal items nog niet in het collectiebeheersysteem bekend is. Voor deze items moeten nieuwe beschrijven worden gemaakt. In 2024 zijn 2.058 items ingevoerd of na selectie afgevoerd. In totaal zijn nu 9.141 LIM-brochures verwerkt; nog 1.909 brochures te gaan. Het project zal in 2025 worden afgerond.

Metamorfoze

De digitalisering van periodieken en overige publicaties wordt voortgezet. De scans van de 38 tijdschriften, jaarboeken en adresboeken (74.946 pagina's) die in juni 2021 voor digitalisering binnen het project Metamorfoze door de Koninklijke Bibliotheek werden opgehaald zijn in 2024 digitaal beschikbaar gekomen in Delpher, de nationale repository van gedigitaliseerde teksten uit Nederlandse kranten, boeken en tijdschriften. Links in onze bibliotheekcatalogus geven directe toegang tot de digitale exemplaren in Delpher. In totaal zijn in Delpher nu 95 titels van het SHCL beschikbaar (410.867 pagina's). Voor een volledig overzicht, [zie onze website](#). In 2025 worden 64 nieuwe titels ingebracht. Ook onze in het verleden gedigitaliseerde collectie mijnwerkersbladen zullen nu via Delpher met OCR doorzoekbaar worden gemaakt.

03 VLAGGEN EN VAANDELS

Naast de archieven en bibliotheek beheert het SHCL een collectie vaandels en vlaggen van maatschappelijke organisaties. Eind 2023 omvatte de collectie 198 stuks. In 2024 werd er één toegevoegd aan de collectie. Het betreft het vaandel van de 'R.K. Fanfare Kunst na Arbeid' uit Maastricht. Het vaandel is een schenking van het HCL aan het SHCL. Van de 199 vlaggen en vaandels zijn er 92 na conservering ondergebracht bij het Limburgs Museum te Venlo, twintig bij het Discovery Museum Kerkrade en één bij Museum W in Weert.

De vlaggen en vaandels die bij het SHCL berusten worden beheerd door zelfstandig textielrestaurator Doortje Lucassen. Zij draagt zorg voor een verantwoorde opslag en documenteert de herkomst en de kunsthistorische waarde van de stukken.

Met subsidie van Stichting FSI en Stichting Behoud Mijnhistorie konden in 2024 de vlaggen van de Limburgse R.K. Werkliedenbond, K.A.J. Sint Barbara uit Kakert en het vaandel van de R.K. Middenstandsvereniging uit Nuth worden geconserveerd. Samen met Joep Leerssen schreef Doortje Lucassen een artikel over het Limburgse landschap op Limburgse vaandels voor ons Jaarboek. Verder werden in 2024 op initiatief van het SHCL de eerste voorbereidingen getroffen voor een serie 'DRAPO-tentoonstellingen' in het najaar van 2025, in samenwerking met het Discovery Museum, Museum Het Domein, Heemkunde Geleen en het Limburgs Museum.

De vlaggen en vaandels van het SHCL zijn ontsloten in Mais-Flexis en digitaal raadpleegbaar op archieven.nl. Voorts wordt de collectie digitaal gepresenteerd op DRAPO, limburgsevaandels.nl. Hier kunnen ook verenigingen hun 'drapo' te pronken zetten, zonder er afstand van te doen. De gegevens in deze database van het SHCL worden voortdurend aangevuld en verbeterd. Eind 2024 staan er 1.053 vlaggen en vaandels van 726 verschillende verenigingen in de database.

04 EXTERNE DIENSTVERLENING

Rondleidingen en mini-exposities

Om connectie te maken met collega-erfgoedinstellingen, archiefvormers, studenten en andere belangstellenden heeft het SHCL ook in 2024 rondleidingen en presentaties gegeven. Zo laten we zien wat we doen, wat we hebben en wat we voor anderen kunnen betekenen. In 2024 hebben we ontvangen:

- 19 januari: Max Slangen, nieuwe conservator Bureau Europa
- 11 maart: Facebookvrienden voor 'SHCL achter de schermen'
- 24 mei: de 'IJzeren Kring' (Ernst Homburg, Annet Perry-Schoot Uiterkamp)
- 15 augustus: Jo Cortenraedt, Chapeau Magazine
- 4 oktober: Jan-Tjitte Meindersma, vicevoorzitter Universiteit Maastricht
- 25 oktober: Molenstichting Limburg
- 26 november: Janice Reul, senior specialist FIOM (Federatie Instellingen Ongehuwde Moeders)
- 2 december: Werkgroep Speciale Wetenschappelijke Bibliotheken (WSWB)

Afhandeling van vragen

Onderzoekers en collega-erfgoedinstellingen wisten ons ook dit jaar goed te vinden. Zij vroegen hulp bij hun onderzoek of scans voor hun publicaties en tentoonstellingen, of deden een beroep op ons netwerk.

Digitale dienstverlening

De collectie van het SHCL is toegankelijk via de algemene website archieven.nl en de websites shclimburg.nl en rhcl.nl (nu <https://historischcentrumlimburg.nl>). Via onze eigen website en die van onze bureaus zoekt de gebruiker in alle archieven van SHCL en HCL.

De afzonderlijke archieftoegangen van het SHCL werden 141.486 keer bekeken (2023: 100.143; 2022: 93.290). De meeste belangstelling is er voor het archief van de LLTB (EAN_1244: 13.817), de PLEM (EAN_1117: 11.405) en de Vroedvrouwenschool (EAN_0957: 9.265). Ook de interesse in de archieven van de Sphinx en de mijnarchieven Willem-Sophia, Laura & Vereniging en AZL is sterk toegenomen. Het zijn vooral de archieven die dit jaar extra aandacht kregen via de media, digitaliseringsprojecten en publieksactiviteiten.

De bibliotheekcollectie van het SHCL en HCL is doorzoekbaar via onze website shclimborg.on.worldcat.org/discovery en de internationale link worldcat.org. In 2023 was het totaal aantal zoekopdrachten via Discovery 27.173 (2023: 28.453; 2022: 22.928).

Studiezaal

De studiezaal van het HCL en SHCL is geopend van dinsdag tot en met donderdag. Het totaal aantal bezoekers (SHCL en HCL), geregistreerd via Mais-Flexis, was 1.276 (2023: 1.257; 2022: 1.094). Deze mensen bezochten de studiezaal samen 2.564 keer (2023: 2.638; 2022: 2.448). Nog eens 250 mensen – regelmatig vergezeld door enkele familieleden – kwamen in oktober-december naar de studiezaal voor een personeelskaart van een voormalige mijnwerker (zie het project Gedolven Herinneringen).

Raadpleging en uitlening

In 2023 werden er via Mais-Flexis 570 archiefstukken van het SHCL aangevraagd voor inzage (2023: 684; 2022: 727). Niet meegerekend zijn de aangevraagde personeelskaarten van voormalige mijnwerkers. Van de bibliotheekcollectie staat een deel in de open opstelling van de studiezaal. Dit deel is vrij raadpleegbaar. Voor het inzien van materiaal uit het depot of het lenen van publicaties kan iedere bezoeker na registratie een account aanmaken. De bibliotheek heeft inmiddels 215 geregistreerde leners (2023: 206; 2022: 202). In 2023 werden via WMS 1.241 boeken uitgeleend of verlengd (2023: 2.050; 2022: 852). Het aantal aanvragen per handmatig ingevuld formulier was 9 (2023: 6; 2022: 16).

Bezoekers in de studiezaal. Foto: Sterre Boessen

05 PUBLIEK

Het SHCL spant zich voortdurend in om zijn collectie onder de aandacht van het publiek te brengen. We communiceren via onze website en sociale media. Bovendien organiseert het Centrum zelf publieksactiviteiten en verleent het ondersteuning aan dergelijke initiatieven.

SHCL achter de schermen – Facebook-vriendendag

Ter ere van ons tienjarig Facebook-jubileum in 2024 ontvingen wij op maandag 11 maart onze trouwste Facebook-volgers voor een rondleiding. Tijdens het programma van 'SHCL Achter de Schermen' werden zeven projecttafels getoond aangaande lopende of recent afgeronde projecten. Joris Roosen gaf tekst en uitleg over het digitaliseringsproject van de collectie Limburgse briefhoofden. Huub Brandts van Stichting Aardewerk Erfgoed Maastricht vertelde over de geschiedenis van sieraardewerkfabriek JEMA en de overdracht van het archief naar het SHCL. Jean Delhoofen, een van de oprichters van het COC Limburg, sprak over zijn rol als (mede-)inventarisator van het archief en over zijn boek *Een Roze Revolutie*. Textielrestaurator Doortje Lucassen vestigde de aandacht op de vaandelcollectie van het SHCL en de voormalige vroedvrouwen Annie Heuts en Elly Dullens vertelden over het archief van de Vroedvrouwenschool en haalden herinneringen op over hun tijd als (leerling-)vroedvrouw. Vrijwilliger Peter de Vreede vertelde over het digitaliseringsproject van de fotocollectie van de LLTB en senior archivaris Andrea Peeters over de digitalisering van het Sphinx-archief.

Noeste arbeid en Romantiek verlengd tot 15 april 2024

De foto-expositie 'Noeste arbeid en romantiek', samengesteld door onze senior archivaris Andrea Peeters en vrijwilliger Peter de Vreede in het kader van het Erfgoedweekend van 11 en 12 november 2023, werd verlengd tot 15 april 2024. Voor deze expositie in Centre Céramique werden 24 foto's geselecteerd uit de fotocollectie van de Limburgse Land- en Tuinbouw Bond (LLTB). Ze tonen het boerenleven in de periode 1935 tot 1965, de tijd vóór de grote mechanisatie in de landbouw.

Mini-exposities studiezaal Maastricht

Ook in 2024 werden door het SHCL exposities ingericht in de studiezaal aan de Sint Pieterstraat 7:

- Januari: Keramisch Atelier JEMA
- Mei: Mijn en Milieu (zie Gedolven Herinneringen)
- Augustus: SHCL in het nieuws
- November: Boerenbont (in het kader van de erfgoedmaand)

Gedolven Herinneringen

Op 31 december 2024 was het exact vijftig jaar geleden dat er definitief een einde kwam aan de steenkoolwinning in Zuid-Limburg. Op 27 mei organiseerde het SHCL in samenwerking met het Nederlands Mijnmuseum het publieksevenement 'Gedolven Herinneringen'. Op deze dag konden oud-mijnwerkers en hun familieleden personeelskaarten inzien die worden bewaard in het archief van Administratiekantoor Zuid-Limburg (AZL), de uitvoerder van de mijnwerkerspensioenen. Het gaat om personeelskaarten van mijnwerkers die werkzaam waren bij de particuliere mijnen in Limburg: de Oranje-Nassau mijnen, de Willem-Sophia, Laura & Vereeniging en de Domaniale Mijn. Het Nederlands Mijnmuseum was met een stand aanwezig en bezoekers konden vragen stellen aan specialisten. In het koor van de studiezaal was vanaf deze dag de vitrine-expositie 'Mijn en Milieu' te bekijken, samengesteld door onderzoeker Afra de Mars. Het evenement was zeer geslaagd en de belangstelling enorm. We haalden het NOS Journaal van 20.00 uur (zie ook het persoverzicht).

Gedolven Herinneringen – vervolg

Het evenement op 27 mei was zeer geslaagd, maar vanwege de enorme belangstelling moesten we de aanmeldingen beperken. We hebben voor deze dag gezocht naar 255 personeelskaarten, maar nog eens 1.400 mensen gaven aan ook één of meer kaarten te willen aanvragen. Het kostte enige tijd om dit administratief en logistiek mogelijk te maken.

Mede dankzij de financiële hulp van Stichting Behoud Mijnhistorie is er inmiddels een [website](#) met informatie ingericht, werd er een projectcoördinator, Judith Van Puyvelde, aangesteld en zoekt een groep medewerkers en vrijwilligers dagelijks naar opgevraagde kaarten in ons depot. De gevonden kaarten kunnen vervolgens worden geraadpleegd in de studiezaal. Half december is er al gezocht naar 734 mijnwerkerskaarten. Hoewel we niet alle kaarten konden vinden, hebben we veel mensen toch blij mogen maken. Het project wordt in 2025 voortgezet.

Jubileum – SHCL 75 jaar

Het Sociaal Historisch Centrum vierde in 2024 zijn 75-jarig jubileum. Op 23 augustus vierden we feest in de studiezaal met onze (oud-)medewerkers, (oud-)vrijwilligers, vrienden en donateurs. Op 29 oktober was er een feestelijke bijeenkomst in het Gouvernement van de Provincie Limburg met alle stakeholders en erfgoedcollega's, en met een muzikaal optreden van de band DOLS. Voor onze gasten was een speciale expositie ingericht waarin onze collectie, ons publieksbereik, en ons geschiedkundig onderzoek van de afgelopen jaren in de schijnwerper stonden. Een tijdlijn van twee bij drie meter vertelde het verhaal van de rijke geschiedenis van ons Centrum.

Publieksactiviteit 'Een middag vol Maastrichts aardewerk', 29.11.24.
Foto: Joris Roosen

Publieksactiviteit 'SHCL Achter de Schermen', 11.03.24.
Foto: Sterre Boessen

Publieksactiviteit 'Gedolven Herinneringen', 24.05.24. Foto: Sterre Boessen

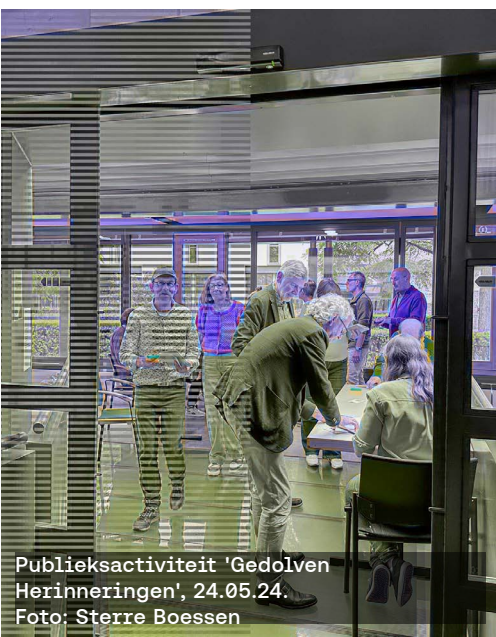
Expositie 'Edmond Bellefroid', 29.11.24.
Foto: Niels Postma

75 jarig jubileum, 29.10.24. Foto: David Maesen

Amanda Akkermans samen met haar moeder Anjola Akkermans in de studiezaal tijdens publieksactiviteit 'Gedolven Herinneringen', 24.05.24. Foto: Li (Peter Beeker)

Publieksactiviteit 'Gedolven Herinneringen', 24.05.24.
Foto: Sterre Boessen

Publieksactiviteit 'Gedolven Herinneringen', 24.05.24. Foto: Sterre Boessen

Publieksactiviteit 'SHCL Achter de Schermen', 11.03.24. Foto: Sterre Boessen

75 jarig jubileum, 29.10.24. Foto: David Maesen

Ook blikte directeur Nico Randeraad samen met bestuursvoorzitter Ernst Homburg en Jan-Tjitte Meindersma, vicevoorzitter van de Universiteit Maastricht, terug op ons verleden. Randeraad kondigde daarbij aan dat het SHCL vanaf het voorjaar van 2025 een nieuwe naam gaat voeren: Tracé. Limburgs Samenlevingsarchief.

Maand van de geschiedenis – thema 'Echt Nep'

Het SHCL gaat elk jaar aan de hand van het thema van de Maand van de Geschiedenis aan de slag om de Limburgse geschiedenis onder de aandacht te brengen van het publiek. In 2024 was het thema 'Echt Nep'. Het SHCL presenteerde samen met het Koninklijk Limburgs Geschied- en Oudheidkundig Genootschap (LGOG) gedurende de maand oktober een intrigerende serie verhalen over de grens tussen feit en fictie. De samenstelling van deze serie lag in handen van historicus en SHCL-medewerker Frank Hovens. De verhalen zijn [online](#) te vinden. Omroep L1 verrijkte de reeks met inspirerende [tv- en radioreportages](#). Verder werden er rondleidingen gegeven in Museum Romeinse Katakomben in Valkenburg op zaterdag 5 en zaterdag 12 oktober. Prof. dr. Joep Leerssen, onderzoeker bij het SHCL, gaf bij Studium Generale van de Universiteit Maastricht een lezing getiteld 'Nepgeschiedenis: tussen feiten, fantasie en fraude'. De lezing is [hier](#) terug te bekijken.

Erfgoedweekend – Limburgs Aardewerk

De Limburgse erfgoedmaand november van de Coöperatie Erfgoed Limburg (CEL) stond in het teken van keramiek en glas. Het SHCL nam deel aan dit thema met de organisatie van een middag vol Maastrichts Aardewerk op 29 november, in het weekend dat bij Bureau Europa in de Toonzaal de Maastrichtse Glas- en Keramiekmarkt plaatsvond. Een gepast moment, ook omdat het SHCL opnieuw delen van de bedrijfsarchieven van Sphinx en Société Céramique digitaliseert en pas verworven archief van keramisch atelier JEMA in beheer had genomen. In het auditorium aan de Sint Pieterstraat kwamen vier sprekers aan het woord: Jac van den Boogard over de vormgevers bij Maastrichtse aardewerkfabrieken, Klaas Molenkamp over JEMA-sieraardewerk in beperkte oplage, Caspar Cillekens over het personeelsbeleid en de reputatie van de Sphinx, en Henk Houben over de laatste periode van de Sphinx gezien vanuit zijn perspectief als voormalig medewerker. De middag was met ruim vijftig aanwezigen volgeboekt. In huis was vanaf dat moment ook de expositie Boerenbont: Fris Fleurig en Gezellig' te zien. Daarnaast stelde het SHCL voor de aardewerkbeurs in Bureau Europa een expositie samen over de ontwerper Edmond Bellefroid.

Website

In 2024 registreerden onze website 92.121 weergaven (2023: 29.914) en 287.980 gebeurtenissen (2023: 89.973) van in totaal 37.673 gebruikers (2023: 7.338). De vergelijking met 2023 geeft geen compleet beeld, omdat er dat jaar, vanwege de lancering van de nieuwe website, alleen gegevens bekend zijn over de periode april tot en met december.

In mei 2024 is er een duidelijke piek in het gebruik van de website, en dan specifiek de pagina's voor het aanmelden voor ons evenement Gedolven Herinneringen. Ook de pagina over de organisatie SHCL wordt sindsdien met grote regelmaat bekeken.

Info@shclimburg.nl

Via onze info mailbox (en telefonisch) ontvangen we dagelijks vragen en verzoeken van allerlei aard. Wij zijn verheugd dat we doorgaans iedereen een goed en degelijk antwoord kunnen geven.

Open Journals

Sinds 2022 wordt ons Jaarboek in Diamond Open Access gepubliceerd op Openjournals, het online platform van de KNAW voor wetenschappelijke, peer reviewede tijdschriften. Ook hier weten steeds meer mensen ons te vinden. Het aantal bezoekers in 2024 was 11.481 (2023: 4.554; 2022: 273).

Sociale Media

In 2024 is het aantal volgers op Facebook gestegen naar 4.711 (2023: 4.588). Er verschenen circa 131 berichten (2023: 140). Het bereik van onze berichten is met 118.407 opvallend veel groter dan de afgelopen jaren (2023: 55.181; 2022: 61.677). Het aantal bezoeken aan onze pagina steeg naar 16.527 (2023: 11.535; 2022: 6.501). Vermoedelijk heeft deze stijging veel te maken met de aandacht die het SHCL dit jaar in de media genoot. Het bericht dat de meeste reacties kreeg was opvallend genoeg een bericht op 18 juli over de wielersport in Limburg en het terugvinden van de renfiets van wielren-pionier Mathieu Cordang (1869-1942). Dit bericht kreeg 155 likes, 6 opmerkingen en werd 11 keer gedeeld.

Het Instagram-account van SHCL werd dit jaar nieuw leven ingeblazen met 91 nieuwe posts. Deze berichten genereerden gemiddeld 5.377 impressies en bereikten 3.931 unieke gebruikers. Eind 2024 telden we 345 volgers op Instagram.

Het SHCL presenteert zich ook op LinkedIn. We sloten het jaar af met 805 volgers (2023: 617). Onze LinkedIn pagina kende dit jaar 774 weergaven (2023: 809), waarvan 340 unieke bezoekers (2023: 324). De gedeelde content kreeg in totaal 1.734 reacties, 64 commentaren en 6 reposts (2023: 719, reacties, 9 commentaren, 30 reposts).

De resultaten voor YouTube waren eind 2024 62 abonnees (2023: 44), 2.370 views (2023: 1635) en een totale kijktijd van 200,9 uur (2023: 102,2). De video met de meeste views (279) was de podcast Limburgs Verleden, aflevering 19, met Chris Dols en Maurice Heemels.

Podcast Limburgs Verleden

Limburgs Verleden is een podcast van het Koninklijk LGOG en het SHCL. In deze podcast voeren we langere gesprekken over het Limburgse verleden met auteurs, historici, mensen uit het werkveld en de cultuursector. De podcast werd via audiokanalen 407 keer beluisterd en via YouTube 1.766 keer bekeken. In podcastseizoen 2024 verschenen afleveringen 19 tot en met 25:

- Aflevering 19 (21 oktober): Chris Dols en Maurice Heemels over de totstandkoming van de Nieuwe Canon van Limburg.
- Aflevering 20 (3 november): Kirsten van Kempen, conservator cultuureschiedenis bij het Limburgs Museum, over de nominatie van 'De Zonnekoning en Oranje - Slaags aan de Maas' als beste tentoonstelling van het jaar.
- Aflevering 21 (18 november): historicus Caspar Cillekens over zijn boek 'Last van het verleden. De Sphinx en Maastricht'.
- Aflevering 22 (25 november): historica Annet Schoot Uiterkamp over haar boek 'Kolen en kampen. Tewerkstelling van politieke delinquenten in Nederlandse steenkolenmijnen'.
- Aflevering 23 (2 december): Bibi Beekman, conservator archeologie bij het Limburgs Museum. Zij won de archeologietalentprijs 2024.
- Aflevering 24 (9 december): Jeroen Reyniers, wetenschappelijk medewerker bij het Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (KIK) in Brussel, over zijn onderzoeksproject over houten beschilderde reliekschrijnen die de Beeldenstorm van 1566 hebben overleefd.
- Aflevering 25 (30 december): Paleontoloog John Jagt, verbonden aan het Natuurhistorisch Museum in Maastricht.

Bijdragen aan tv-series en items

- Sterre Slicher, 'Druk in Limburg, maar waarom hebben wij geen vrij op 1 mei?', item met medewerking SHCL, *L1Nieuws*, 1 mei [online](#).
- Zaterdag 11, 18, 25 mei, 1, 8, 15 juni (NPO): In de voetsporen van de jaren zeventig, afl. 5: De jeugd staat op (opname 1 mei 2023)
- Zaterdag 16, 23, 30 november en 7 december (NPO): Andere tijden, Dossier afgestaan. De persoonlijke verhalen van afstandsmoeders, geadopteerde kinderen, adoptieouders en hulpverleners (opname 29 mei 2024)
- Woensdag 8, 15, 22 en 29 januari 2025 (NPO): Andere tijden, Het stof daalt. Limburg en de littekens van de mijnindustrie (opname 26 augustus 2024)

De Waereld in Limburg (L1)

In 2024 leverden onderzoeker Frank Hovens en Hoofd Onderzoek Joris Roosen een waardevolle bijdrage aan de vijfdelige L1-tv-serie 'De Waereld in Limburg'. Naast hun werkzaamheden in de algemene redactie fungeerden zij elk als eindredacteur van een aflevering, en trad Frank op voor de camera. De serie werd mede mogelijk gemaakt door Coöperatie Erfgoed Limburg, Veldeke Limburg en Provincie Limburg en was vanaf 2 juni 2024 te zien op L1. In het najaar van 2024 was de reeks ook landelijk te zien op NPO 2.

De Waereld in Limburg. Frans Pollux en onderzoeker Frank Hovens. Foto: L1

SHCL in de media

- RTV Maastricht, Bij de Liewe, 11 januari: interview over de expositie 'Noeste arbeid en romantiek' met Peter de Vreede, Andrea Peeters en Sterre Boessen. [Hier terug te luisteren](#).
- Francis Kuijpers, 'Archivaris Peter de Vreede digitaliseert fotocollectie LLTB', *Nieuwe Oogst*, 19 januari in druk en [online](#).
- Annelies Hendriks, 'Inkijkje voor Facebookvrienden. Echt niks stoffigs aan Sociaal Historisch Centrum voor Limburg', *De Limburger*, 12 maart [online](#), 13 maart in druk.
- L1Cultuurcafé, 22 maart: onverwachte getuigen van Limburgse mijnverleden, met Afra de Mars en Judith Van Puyvelde. [Hier terug te luisteren](#).
- Jolien Linssen, 'Mijnramen gezocht: Onverwachte getuigen van mijnverleden', *L1Nieuws*, 23 maart [online](#).
- RTV Maastricht, Bij de Liewe, 28 maart: interview over het archief van Keramisch Atelier JEMA met Andrea Peeters, Huub Brandts en Hans Kessen. [Hier terug te luisteren](#).
- Jos van den Camp, 'Dossiers van koempels kunnen confronteren', *De Limburger*, 7 mei [online](#), 8 mei in druk.
- Ingrid Lemmens, 'Grote belangstelling voor personeelskaarten mijnwerkers', *L1Nieuws*, 13 mei [online](#). Zie ook [NOS Nieuws online](#).
- L1, Nieuwsshow, 13 mei: interview over het inzien van de personeelskaarten van de particuliere mijnen, met Leen Roels.
- EO, De Avond van Vijf, 13 mei: interview over het inzien van de personeelskaarten van de particuliere mijnen, met Leen Roels. [Hier terug te luisteren](#).
- Paul Versteegen, 'Aanmeldstop door grote belangstelling', *Z-NWS*, 16 mei [online](#).
- Redactie, 'Oud-mijnwerkers kunnen gedetailleerde informatie over hun mijnverleden inzien', *De Limburger*, 20 mei [online](#).
- Redactie, 'Aanmelding voor inzage in oude personeelskaarten mijnwerkers stopgezet na overweldigende belangstelling; vrije inloop vervalt', *De Limburger*, 21 mei [online](#).
- L1Cultuurcafé, 25 mei: interview over Gedolven Herinneringen met Irene Schrier, Afra de Mars en Eva Klinkenberg. [Hier terug te luisteren](#).
- BNN VARA, Vroeg!, 27 mei: het mijnbouw verleden van Limburg, met Leen Roels. [Hier terug te luisteren](#).
- Joris van Poppel, 'Grote belangstelling voor oude personeelskaarten Limburgse mijnwerkers'. [Hier terug te kijken](#), NOS Journaal, 27 mei.
- NPO, NOS Radio 1 Journaal, 27 mei: interview over Gedolven Herinneringen, met Leen Roels. [Hier terug te luisteren](#).
- NPO, Nieuws en Co, 27 mei: verslag Gedolven Herinneringen. [Hier terug te luisteren](#).
- Peter Beeker, 'Graven naar het verleden bijna 50 jaar na mijnsluiting', *L1Nieuws*, 27 mei [online](#).

- Jos van den Camp, 'Alleen al het zien van vaders handtekening ontroert Jacqueline (59) uit Kerkrade bij inzage personeelskaarten oud-mijnpersoneel', *De Limburger*, 27 mei [online](#), 28 mei 2024 in druk.
- Sterre Slicher, 'Familieleden zien personeelskaarten mijnverleden in', *Z-NWS*, 27 mei [online](#).
- Jos van den Camp, 'DSM vernietigde tienduizenden personeelskaarten van De Staatsmijnen', *De Limburger*, 2 juni [online](#), 3 juni in druk.
- Tom Doesburg, 'Uniek archief Maastrichtse kunstenaar gered', *L1Nieuws*, 12 juli [online](#).
- Rob Cobben, 'Sociaal Historisch Centrum voor Limburg ontfermt zich over kunstarchief van Rod Summers', *De Limburger*, 15 juli [online](#), 16 juli in druk.
- Maurice Ubags, '500 meter ENCI-archief wordt ontsloten door SHCL', *De Nieuwe Ster*, 18 juli [online](#).
- Annelies Hendriks, 'Subsidies voor toegankelijk maken van archief ENCI in Maastricht: 'Dit is het volledige geheugen van de cementfabriek'', *De Limburger*, 29 juli [online](#), 30 juli in druk.
- Paul van der Steen, 'Klein keramiek uit de vorige eeuw', *Zout Magazine*, katern The Grand Tour van Bureau Europa, augustus 2024, pp 12-13.
- Meyke Houben, 'Erfgoedmaand oktober: echt nep, *Voilà*, uitgave van De Limburger, jaargang 5, nummer 38, uitgave 26 september. Ook [online](#).
- Annelies Hendriks, 'Honderd jaar boerenleven', *De Limburger*, 21 september in druk en 23 september [online](#).
- Frank Ruber, radio reportage 'Ondergrondse nep: de Romeinse Katakomben in Valkenburg', met Frank Hovens, 12 oktober [online](#).
- L1 Nieuws, item 'Geschiedenismaand: echt-nep', met Frank Hovens, 20 oktober [online](#).
- RTV Maastricht, interview Bij de Liewe, 24 oktober: Irene Schrier, Andrea Peeters en Joep Leerssen over het 75-jarig bestaan van het SHCL. [Hier terug te luisteren](#).
- Frank Moonen, 'Sociaal Historisch Centrum viert jubileum met nieuwe naam', *L1Nieuws*, 29 oktober [online](#).
- Maurice van der Linden, 'Sociaal Historisch Centrum voor Limburg krijgt nieuwe naam', *De Nieuwe Ster*, 30 oktober [online](#).
- Meyke Houben, 'Erfgoedmaand november: keramiek en glas', *Voilà*, uitgave van De Limburger, jaargang 5, nummer 39, uitgave 31 oktober. Ook [online](#).
- Vikkie Bartholomeus, 'Je kunt met archiefstukken mensen enorm helpen', *De Limburger*, 8 november [online](#) en 9 november 2024 in druk.
- Maurice van der Linden, 'Briefhoofden als bron voor historisch onderzoek', *De Nieuwe Ster*, 21 november in [druk](#) en 25 november [online](#).

06 ONDERZOEK

De onderzoeksopdracht van het SHCL kent verschillende onderdelen: leerstoelen aan de Universiteit Maastricht, begeleiding van promovendi en onderzoeksactiviteiten, wetenschappelijk onderwijs, waarbij Randeraad en Roosen voor 0,2 fte zijn verbonden aan de Faculteit der Cultuur- en Maatschappijwetenschappen (FASoS) van de Universiteit Maastricht, SHCL-research fellows, publicaties en uiteraard het eigen onderzoek. Hieronder worden deze aspecten verder toegelicht.

Gelieerde leerstoelen

Het SHCL werkt nauw samen met de Universiteit Maastricht via twee leerstoelen, die beide bijdragen aan onderzoek en onderwijs over regionale geschiedenis en Limburg in bredere contexten. Deze leerstoelen worden ingevuld door prof. dr. Nico Randeraad en prof. dr. Joep Leerssen. De functie van directeur van het SHCL is al sinds 1983 verbonden aan een leerstoel aan de Universiteit Maastricht. Deze positie wordt ingevuld door Randeraad, die in 2020 werd benoemd. Zijn leerstoel, getiteld 'Vergelijkende regionale geschiedenis, in het bijzonder van Limburg en aangrenzende regio's', is ingesteld in samenwerking met FASoS. Leerssen bekleedt de bijzondere leerstoel 'Limburg en Europa', die in 2019 werd opgericht in samenwerking met het SHCL en de onderzoeksgroep 'Maastricht, Working on Europe' van de Universiteit Maastricht. Leerssen coördineert het DRAPO-project en adviseert het SHCL-bestuur. Bij de verlenging van zijn leerstoel in 2023 kreeg hij de opdracht om de samenwerking tussen de academische wereld en de erfgoedsector te versterken. Dit project is actief onder de naam 'ACOL: Academisch Cultuur/historisch Overlegplatform Limburg' (zie verder op pagina 26).

Onderzoekers

Het SHCL ondersteunt twee promovendi, die zich richten op verschillende facetten van regionale geschiedenis en cultureel erfgoed. Afra de Mars zet haar onderzoek voort naar de Domaniale Mijn in Kerkrade, dat in juni 2021 van start ging. Haar project, getiteld 'A Mining Landscape without Borders. The Domaniale Mijn (Kerkrade) and its Surrounding Environment and Communities, ca. 1700-present', richt zich op de geschiedenis en impact van deze mijn op het landschap. Judith Van Puyvelde heeft in 2024 haar promotietraject formeel afgerond en werkt momenteel aan de laatste stappen van haar proefschrift. Haar onderzoek, gebaseerd op het Nicolas-archief, draagt de titel 'The Atelier Glasschilderkunst F. Nicolas en Zonen in Roermond (1855-1968) and the Revival of Stained Glass Production in Western Europe in the 19th and 20th Century'. Van Puyvelde is medio 2024 tijdelijk aangesteld om lopende collectieprojecten (ENCI, AZL-kaarten) te begeleiden.

Randeraad is copromotor van Yoram Poot (Rijksuniversiteit Groningen), die onderzoek doet naar regionale ontwikkelingsnarratieven in Oost-Groningen en Zuidoost-Limburg vanaf de jaren 1980 tot nu. Met Leerssen is hij ook copromotor van buitenpromovendus Luc Wolters, die het koningsvogelschieten in de Late Middeleeuwen en Vroegmoderne Tijd bestudeert.

SHCL-research fellows

Hoofd Onderzoek Joris Roosen heeft zich in 2024 opnieuw ingespannen om het netwerk van (onbezoldigde) research fellows van het SHCL verder uit te breiden en te versterken. Dit jaar zijn acht nieuwe fellows toegetreden: Leen Roels, Ben Gales, Ingrid Evers, Birgit Dukers, Suzanne Bogman, Henk Hanneman, Dirk van de Leemput en Dries Lyna. Met deze toevoegingen bestaat de groep nu uit 26 fellows (zie bijlage 3). Het SHCL organiseerde in 2024 twee bijeenkomsten voor de research fellows. Tijdens deze bijeenkomsten werden lezingen gegeven en kregen de onderzoekers de gelegenheid om te netwerken en hun onderzoeksresultaten te bespreken. Voor deze bijeenkomsten worden ook externe onderzoekers, actief op het werkterrein van het SHCL, uitgenodigd. Dit draagt bij aan de uitbreiding van het onderzoeksnetwerk van het Centrum.

Sociale geschiedenis van het landschap

Ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van het SHCL in 2024 is het Jaarboek volledig gewijd aan het thema landschapsgeschiedenis. Nico Randeraad en Pieter Caljé (voorzitter van de Commissie Landschapsgeschiedenis van het LGOG) hebben het manuscript van de bundel *De Maas in Limburg. Historisch rivierlandschap in beweging* ingediend. Het boek zal in 2025 verschijnen in de reeks Maaslandse Monografieën. Randeraad werkt samen met Frank Hovens aan *De Atlas van de Geul*, die naar verwachting in 2026 bij WBooks zal uitkomen.

Limburgs briefhoofdenproject

Het Limburgse Briefhoofdenproject heeft als doel een digitale collectie te creëren van alle historische Limburgse briefhoofden. Het doel is om zowel de toegankelijkheid te verbeteren als het historisch onderzoek te stimuleren op basis van deze unieke bronnen. Het project begon in 2022. In de eerste fase werden de briefhoofdencollecties van het SHCL en het HCL gescand en gedigitaliseerd. Deze fase werd in december 2023 afgerond. Dankzij het harde werk van vrijwilligers Kate Heuts, Janine Wilms, Jean Delhooven, Carla Feron-Jansen en Klaas Huysmans zijn de collecties van beide archiefinstellingen in hun totaliteit gescand, gedigitaliseerd en met een bestandsnaam beschreven. Meer dan 25.000 briefhoofden werden gedigitaliseerd. In 2024 werd een nieuwe stap gezet in het project met de start van twee nieuwe vrijwilligers, Herman Peeters en Perrine Andre, die werken aan de databank voor de briefhoofden. In samenwerking met Bart Zweegers werd een werkplan ingediend bij WIEL voor de financiering van een publieksboek over Maastrichtse briefhoofden.

Het werkplan werd goedgekeurd, met een geplande publicatie van het boek in het najaar van 2025. In 2024 werd de publiekswerking van het project versterkt door diverse lezingen, onder andere bij heemkundekringen in Vaals en Venray, en publicaties in het Jaarboek van het SHCL en *De Maasgouw*, het kwartaaltijdschrift van het LGOG. Eind 2024 verscheen een oproep in de Maastrichtse blad *De Nieuwe Ster* voor het werven van vrijwilligers voor het invoeren van data over Maastrichtse briefhoofden. Deze vrijwilligers starten in januari 2025.

N.W. Posthumus Instituut

Joris Roosen is als bestuurslid verbonden aan het N.W. Posthumus Instituut, de onderzoeksschool voor doctoraatsstudenten op het gebied van sociaaleconomische geschiedenis. In deze rol organiseerde hij op 12 en 13 december de eerste bijeenkomst voor de PhD-studenten van het cohort 2024, getiteld 'My research in a nutshell'. De bijeenkomst vond plaats bij FASoS en het SHCL. De keynote-lezing 'A source-based and method-oriented journey (through my own cv)' werd gegeven door Nico Randeraad. Zowel Roosen als Randeraad fungeerden tevens als expert-commentatoren en gaven feedback op het werk van verschillende PhD-kandidaten.

Historicidagen – Ongedisciplineerde Geschiedenis

Van 22 tot en met 24 augustus 2024 vonden de Historicidagen plaats in Maastricht, georganiseerd door het Koninklijk Nederlands Historisch Genootschap (KNHG) in samenwerking met de Universiteit Maastricht, de Open Universiteit en Fontys Hogeschool. Het thema van deze vierde editie was Ongedisciplineerde Geschiedenis. Nico Randeraad en Joris Roosen speelden een actieve rol tijdens het evenement. Joris Roosen trad op als dagvoorzitter van de sessies 'Verborgen Geschiedenis' en 'Archieven voor de samenleving', waarin Randeraad als panellid deelnam. Daarnaast was Roosen panellid in de sessie 'Open Access publicaties'. Speciaal voor de Historicidagen werd de tentoonstelling Erfgoed als archief ingericht in het bestuursgebouw van de Universiteit Maastricht. In samenwerking met Bart Zwegers werden stukken uit de collectie van het SHCL getoond, waaronder archiefstukken van de Vroedvrouwschool, de briefhoofdencollectie en de collectie vlaggen en vaandels. Deze tentoonstelling was te bezoeken tot en met maart 2025.

ACOL | Academisch Cultuurhistorisch Overlegplatform Limburg

In 2024 kreeg het door Joep Leerssen geïnitieerde Academisch Cultuurhistorisch Overlegplatform Limburg (ACOL) vorm. ACOL heeft als doel om samenwerking tussen Limburgse erfgoedinstellingen en universitair onderzoek te versterken door:

- Stimuleren van gezamenlijke onderzoeks- en erfgoedprojecten
- Kennisdeling tussen vrijwilligers, studenten en academici
- Ontsluiting van academische expertise voor erfgoedinstellingen
- Bevordering van Limburgs-historisch onderzoek en onderwijs
- Ontwikkeling van een digitale werkomgeving voor cultuurhistorische data

Historicidagen – Ongedisciplineerde Geschiedenis. Foto: Joris Roosen

Leerssen heeft in 2024 vooral gewerkt aan het opbouwen van een breed netwerk binnen de provincie, om zo draagvlak te creëren voor ACOL. Zijn inspanningen hebben gezorgd voor een sterke verankering van het platform in het Limburgse erfgoedveld, waarmee een stevige basis is gelegd voor toekomstige samenwerking.

GLiM

In 2024 hebben Afra de Mars en Judith Van Puyvelde verdere stappen gezet binnen het GLiM-project (Glasschilderkunst en de Limburgse Mijnen), dat gericht is op het inventariseren en digitaal toegankelijk maken van 'mijnbouwramen' in Limburg. Naar aanleiding van een radio-interview bij L1 en oproepen via sociale media hebben zij tien nieuwe ramen ontdekt, waarmee de database nu 78 mijnbouwramen omvat. Er zijn plannen voor een grensoverschrijdende vergelijkende studie, maar verdere uitwerking hiervan heeft nog niet plaatsgevonden. Het is de bedoeling dat het GLiM-project ook de komende jaren een waardevolle bijdrage zal leveren aan de bewustwording en het behoud van dit unieke erfgoed.

Jaarboek 2024: Een jubileumeditie over het Limburgse landschap

Ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan van het SHCL in 2024 is het Jaarboek volledig gewijd aan het thema landschapsgeschiedenis. Dit themanummer sluit aan bij het onderzoeksplan dat directeur Nico Randeraad bij zijn aantreden heeft geïntroduceerd, waarin de sociale geschiedenis van het landschap centraal staat.

De jubileumeditie bevat negen wetenschappelijke artikelen die diverse aspecten van de Limburgse landschapsgeschiedenis belichten. Veel van deze bijdragen zijn geschreven door research fellows van het SHCL, wat niet alleen hun deskundigheid maar ook betrokkenheid bij het thema onderstreept. Daarnaast leverden Randeraad en Roosen een eigen bijdrage, met een artikel over landschapselementen op Limburgse briefhoofden tussen 1850 en 1960. Het Jaarboek werd op vrijdag 10 januari 2025 feestelijk gepresenteerd aan Jan-Tjitte Meindersma, vicevoorzitter van het College van Bestuur van de Universiteit Maastricht. De overhandiging vond plaats op de bijzondere locatie van de ENCI-groeve, een passend decor gezien het thema van het Jaarboek. De presentatie is [hier](#) terug te kijken.

De digitale editie van het Jaarboek via het Openjournals-platform van de KNAW genoot in 2024 een sterke groei in belangstelling. Het platform werd 11.481 keer bezocht, een aanzienlijke stijging ten opzichte van de 4.554 bezoeken in 2023.

Cover Jaarboek 2024. Ontginning Peelgebied, 1938-1939. Fotograaf: onbekend.

BIJLAGE 1

Samenstelling van het bestuur per 31-12-2024

- Prof. em. dr. E. (Ernst) Homburg (1952), voorzitter (sinds 2022).
Nevenfuncties: adviseur Stichting Historie der Techniek, Eindhoven; voorzitter commissie Nationaal Chemisch Erfgoed; lid redactie Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg; lid redactie van de *Publications*, het jaarboek van het LGOG.
- Dr. A.P. (Pien) Versteegh (1959), vicevoorzitter (sinds 2022). Eigenaar van Versteegh Management, Coaching en Advies; lid raad van toezicht Stichting ATOS; lid van de raad van toezicht van Stichting Alterius; Executive Director Polish American Historical Association.
- E.J.P. (Etienne) Packbier (1960), penningmeester (sinds 2024). Manager Front Office Finance Universiteit Maastricht.
- Prof. dr. M.J. (Marianne) Nieuwenhuijze (1959), lid (sinds 2017). Lector Midwifery, Academie Verloskunde Maastricht, Zuyd Hogeschool en Hoogleraar Midwifery/Fysiologische Verloskunde, CAPHRI, Universiteit Maastricht.
- B. (Bas) Boots MBA, IDP-C (1969), lid (sinds 2023). CEO Limburgse Land- en Tuinbouwbond. Nevenfuncties: CEO Arvalis; bestuursvoorzitter CORMEC; bestuurslid LTO Projecten; bestuurslid Ondernemend Limburg; lid raad van toezicht Brightlands Agrifood Fund; lid raad van toezicht Limgroup.
- J. (Jeroen) Eijkenboom (1977), lid (sinds 2023). Directeur Samenleving bij gemeente Heerlen.

Samenstelling van de raad van advies per 31-12-2024

- Voorzitter: drs. T.J.F.M. (Theo) Bovens (sinds 2023)
- B.J.F.M. (Nardie) Berden-Van Lier MMO (sinds 2017)
- Prof. dr. L. (Leo) Lucassen (sinds 2020)
- Dr. J.J. (Jan) Schrijen (sinds 2021)
- Dr. J.C.M. (Jo) Wachelder (sinds 2023)
- Drs. Jac. Lemmens (sinds 2024)
- Drs. I.M. (Ingrid) Wijk (sinds 2024)

De leden van het bestuur en de raad van advies oefenen hun mandaat onbezoldigd uit.

BIJLAGE 2

Organisatie en Personeelssamenstelling

Adres: Sint Pieterstraat 7, 6211 JM Maastricht
Tel. 043-3284191
info@shclimburg.nl
www.shclimburg.nl

Facebook
Instagram
LinkedIn
Spotify

De werkzaamheden van het SHCL zijn verdeeld over drie afdelingen (Collecties, Publiek en Onderzoek) en een secretariaat. De meeste personeelsleden, zowel de vaste staf als de tijdelijke medewerkers, zijn actief in tenminste twee afdelingen.

Personeelssamenstelling per 31-12-2024:

S. (Sterre) Boessen (0,8 fte tijdelijk)
B. (Bruno) Bours (0.4 fte)
T.A.G. (Thea) Brockbernd-Wijts (0.5 fte)
I.J.L. (Ingrid) Frints (0.4 fte + 0.1 fte tijdelijk)
Drs. F.E.R. (Frank) Hovens (0.6 fte + 0.2 fte tijdelijk)
C.M.R. (Celine) Huits MSc (1.0 fte)
Drs. J.M.R.H. (Marjo) Konings (0.5 fte)
E.M. (Ella) Muyres-Schilder (0.6 fte)
A.M.Th. (Andrea) Peeters (1.0 fte)
Prof. dr. N. (Nico) Randeraad (0.8 fte)
Dr. J. (Joris) Roosen (0.8 fte)
L.C.C.M. (Ludo) Royakkers (1.0 fte)
Dr. I. (Irene) Schrier (1.0 fte)
S.M.P.J. (Susanne) Souren (0.6 fte)
J. Van Puyvelde (0.5 fte tijdelijk)
M.H.H.E. (Madeleine) Volkers-Geuskens (0.4 fte)

Vrijwilligers en stagiaires:

J.W.M. (Jean) Delhoofen
M. (Meike) van der Graft
N. (Nicole) Groothuijsen
F.H.M. (Flory) Gulikers
K. (Kate) Heuts
L.F.M.M. (Leon) Ingenhut
J.E.P.M. (Hans) Kessen
G.A.C.F.J. (Francis) van der Lubbe
D.C.C. (Doortje) Lucassen
G.M.F.P. (Ineke) Minis-Meeuws
S.E. (Servé) Minis
E.M.C.J. (Marlies) Nieuwlaat
J.E.G.C.T. (Julia) Philippens
M. (Marijke) Ruiter
P.H.A. (Peter) de Vreede
H.G. (Ine) Werlotte
J.P.D. (Janine) Wilms

Leerstoelen verbonden aan / geaffilieerd met SHCL

- ‘Vergelijkende regionale geschiedenis, in het bijzonder van Limburg en aangrenzende regio’s’ (prof. dr. Nico Randeraad)
- ‘Limburg en Europa’ (prof. dr. Joep Leerssen)

Promovendi geaffilieerd met SHCL

Afra de Mars, MA
Judith Van Puyvelde, MA

BIJLAGE 3

Research fellows verbonden aan het SHCL

Lucie Bastiaens MA is onderzoekster bij de afdeling medische geschiedenis van het Maastricht UMC+ (promotor prof. em. dr. Eddy Houwaart). Zij hoopt in april 2025 te promoveren op een proefschrift dat zich richt op de geschiedenis van openbare gezondheidszorg in de regio Maastricht in de periode 1890-1940.

Dr. Toon Bosch werkt aan het onderzoeksproject ‘Een vergeten rivier? Limburg, Nederland en de catastrofale Maas van de negentiende eeuw tot nu’. Hij verricht historisch onderzoek naar de relatie tussen mens, land en water; politiek en infrastructuur; en naar de geschiedenis van het nationalisme. Ook is hij geïnteresseerd in waterstaatsgeschiedenis, rampengeschiedenis en stadsgeschiedenis/ provinciegeschiedenis van Gelderland.

Drs. Caspar Cillekens doet historisch onderzoek naar het personeelsbeleid van Sphinx-Céramique in de twintigste eeuw en heeft hierover al verschillende artikelen in het SHCL-jaarboek gepubliceerd.

Dr. Chris Dols is als conservator Radboud Erfgoed en lid van de Radboud Jonge Akademie verbonden aan de Nijmeegse universiteit. Daarnaast is hij redactievoorzitter van de *Publications*, het jaarboek van het LGOG, adviseur van het Provinciaal Bestuur, voorzitter van de Werkgroep Herijking Historische Canon van Limburg bij het LGOG en voorzitter van de Professor Doctor Timmersstichting. Op dit moment werkt Chris aan het onderzoeksproject ‘Tussen hemel en aarde. Sociaal-religieuze dynamiek in Limburg na 1945’. Verder is hij geïnteresseerd in sociaal-religieuze geschiedenis in de moderne tijd, moderne cultuurgeschiedenis, regionale geschiedenis, kennisproductie- en disseminatie, discoursanalyse, en erfgoed en erfgoedbeleid.

Dr. Eduard Dormans is bezig met een dataverzameling uit de ontvangersrekeningen van de Staten van Valkenburg (Staatse en Spaanse ‘partage’). Doel van het onderzoek is inzicht te krijgen in de oorlogslasten van de Landen van Overmaas tussen 1670 en 1730 en de manier waarop deze gefinancierd werden. De uitgangshypothese is dat hierbij vooral allerlei kredietinstrumenten een belangrijke rol speelden. De werktitel van dit project is daarom ‘Crijgh en Crediet’.

Dr. Jan Hartmann werkte tot zijn pensioen als GIS-deskundige aan de Universiteit van Amsterdam, waar hij betrokken was bij het HISGIS-project. Momenteel consolideert hij zijn applicaties (maps.hisgis.nl) en migreert ze naar de Allmaps-technologie (allmaps.org). Hij is technisch actief bij KNAW/ HUC in Amsterdam. Zijn focus ligt op interactieve historische kaarten van de Euregio Aken-Luik-Maastricht en mijnkaarten rondom Rolduc, met nadruk op mijnwaterproblematiek.

Prof. dr. Wim Hupperetz is directeur van Centre Céramique in Maastricht en is tevens hoogleraar 'Musea, erfgoedcollecties en digitaal curatorschap' aan de Faculteit der Geesteswetenschappen van de Universiteit van Amsterdam. Eerder bekleedde hij de positie van directeur van Allard Pierson in Amsterdam. In 2005 behaalde hij zijn doctoraat aan de Universiteit van Tilburg met het proefschrift *Het Geheugen van een straat: Achthonderd jaar wonen in de Visserstraat te Breda*.

Dr. Wim de Jong is als postdoctoraal onderzoeker verbonden aan de Open Universiteit te Heerlen. Hij is betrokken bij het project 'Kinderen van de Kolonie'.

Dr. Annemieke Klijn doet op dit moment onderzoek naar de geschiedenis van de Universiteit Maastricht. Verder werkt ze samen met dr. Jos Perry aan een biografie van Coen van Emde Boas (1904-1981). Zij is geïnteresseerd in sociale geschiedenis, geschiedenis van de psychiatrie, universiteitsgeschiedenis, oral history, en intergenerationeel feminisme.

Dr. P.J. Knegtmans schrijft een biografie over de Maastrichtse industrieel Petrus Regout. Verder heeft hij interesse in de geschiedenis van de Universiteit van Amsterdam en haar voorloper, het Athenaeum Illustre, het studentenleven, de medische faculteit in Maastricht, het socialisme in Nederland, de bezettingsjaren, de stad Amsterdam en de biografie van de farmacoloog professor Ernst Laqueur, een van de oprichters van het farmaceutisch bedrijf Organon.

Dr. Mayra Murkens is gepromoveerd op een onderzoek naar sterftepatronen in Maastricht in de negentiende en twintigste eeuw. Ze is verbonden aan de Rijksuniversiteit Groningen.

Dr. Maurice Paulissen is landschapshistoricus en ecooloog. Hij is als onderzoeker verbonden aan de Open Universiteit te Heerlen. Verder is hij betrokken bij het project 'Kinderen van de Kolonie'.

Jeroen Reyniers MA is als promovendus verbonden aan het Belgische interdisciplinaire project: PaReS - Painted Relic Shrines in Situ, een studie van de materialen, technieken, functies en gebruiken van beschilderde reliekschrijven. Hij verricht onderzoek naar de ontstaansgeschiedenis, het gebruik en de functie van houten beschilderde reliekschrijven vóór 1566 in Belgische kerken.

Dr. Willibrord Rutten is het voormalig Hoofd Onderzoek van het SHCL. Zijn onderzoek focust voornamelijk op historische demografie, medische geschiedenis en mijnbouwgeschiedenis in de negentiende en twintigste eeuw. Tot januari 2023 was hij als copromotor betrokken bij het onderzoek van Mayra Murkens.

Drs. Jos Schatorjé is als buitenpromovendus bezig met een onderzoek naar de persoon van Engelbert Faber en de stad Venlo tussen de jaren 1543 en 1586. Zijn onderzoeksinteresse gaat uit naar politieke cultuur, religie en het Gelderse Overkwartier in de zestiende eeuw.

Dr. Manuel Stoffers is verbonden aan de Faculteit Cultuur- en Maatschappijwetenschappen van de Universiteit Maastricht. Zijn onderzoek richt zich voornamelijk op de geschiedenis van fietsculturen en de geschiedenis van de fiets als vervoermiddel.

Dr. Annet Schoot Uiterkamp verrichtte als buitenpromovenda onderzoek naar de tewerkstelling van politieke delinquenten in de Nederlandse mijnen na de Tweede Wereldoorlog. Haar proefschrift is in 2024 in een handelseditie verschenen.

Dr. Thijs van Vugt is gespecialiseerd in de toepassing van GIS-technieken in lokaal en regionaal historisch onderzoek.

Dr. Bart Zwegers is als docent werkzaam bij de vakgroep Geschiedenis van de Faculteit Cultuur- en Maatschappijwetenschappen aan de Universiteit Maastricht. Hij geeft les in de bacheloropleiding Cultuurwetenschappen, de bacheloropleiding European Studies en de masteropleiding Kunst, Cultuur en Erfgoed. Zijn onderzoeksinteresse omvat cultuurgeschiedenis, politieke cultuur, materieel en immaterieel erfgoed, in het bijzonder industrieel erfgoed en UNESCO Werelderfgoed.

Toegetreden in 2024:

Drs. Suzanne Bogman studeerde Nederlandse Taal- en Letterkunde aan de Katholieke Universiteit Nijmegen (nu Radboud Universiteit) en studeerde in 1994 af in de mediaevistiek met de scriptie *'Fantasie es toorlogie des lichamen'. De Circe-vertelling in de Gentse Boëthiusvertaling van 1485*. Ze ontving voor het publicatieproject 'Verborgene Vrouwen van Limburg, van de vroege middeleeuwen tot het begin van de 20e eeuw' het Thérèse Cornips Stipendium. Zij ontwikkelde het concept, is de hoofredacteur, en coördinator van de adviesraad, redactieraad en de auteurs. Verwachte publicatiedatum 2027.

Birgit Dukers MA, MSc is bouwhistoricus en doet onderzoek naar gebouwd erfgoed, met name in de provincie Limburg. Ze studeerde in 2002 af aan de Universiteit Leiden (vakgroep Kunstgeschiedenis) en volgde daarna een Master of Conservation aan de Katholieke Universiteit Leuven (Raymond Lemaire Centrum). Tussen 2018 en 2024 werkte ze daarnaast aan een proefschrift naar stedelijke huizen in Maastricht, Sittard, Roermond en Venlo in de periode tussen 1200 en 1600. Dit proefschrift zal in 2025 worden verdedigd.

Drs. Ingrid Evers studeerde aan de Bibliotheek- en Documentatie Academie te Tilburg (1970), vervolgens MO-geschiedenis te Sittard (1981) en doctoraal geschiedenis te Utrecht (1987 c.l.). Zij was wetenschappelijk bibliothecaris, audiovisueel archivaris en zelfstandig redacteur (Evers Publicatiebegeleiding). Publiceerde sinds 1981 over uiteenlopende aspecten van de geschiedenis van Limburg en Maastricht.

Dr. Ben Gales was tot aan zijn pensioen verbonden aan de vakgroep Economische Geschiedenis van de Faculteit Economische Wetenschappen en Bedrijfskunde van de Rijksuniversiteit Groningen. Hij is redactielid van het Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg en doet onderzoek naar de geschiedenis van steenkoolwinning en het gebruik van steenkolen.

Dr. ir. Henk Hanneman studeerde elektrotechniek aan de TU Eindhoven en promoveerde in de rechtsgeleerdheid aan de Rijksuniversiteit Utrecht (1985). Zijn huidige onderzoek richt zich op de vergelijking van de effectiviteit van het lokale bestuur van het Staatse Heerlen met dat van het onder Spaans/Oostenrijks gezag staande Kerkrade in de periode na de partage in 1661 tot de komst van de Fransen in 1794.

Drs. Dirk van de Leemput is archivaris, collectiebeheerder en historicus. Hij rondt aan de Universiteit Maastricht een proefschrift af over de conservering van mediakunst. Daarnaast is hij als historicus geïnteresseerd in de brede sociale en culturele geschiedenis van Limburg. Zijn bijzondere interesse ligt bij de ontwikkeling, teloorgang en herwaardering van de Limburgse monumentale kunsten.

Dr. Dries Lyna is als sociaal historicus van de Nieuwe Tijd verbonden aan de Radboud Universiteit Nijmegen. Daar coördineert hij onder meer de bachelor 'Comparative European History', trekt de onderzoeksgroep 'Colonial Relations & Structures' en is tevens onderzoeksdirecteur van het netwerk 'Routes & Roots in Colonial and Global History' binnen de N.W. Posthumus Research School for Economic and Social History.

Dr. Leen Roels is directeur-conservator van het Nederlands Mijnmuseum in Heerlen. Ze is geïnteresseerd in industrieel en cultureel erfgoed, in het bijzonder met betrekking tot mijnwerkers, migranten en vrouwen. Ze heeft een academische achtergrond in sociaaleconomische geschiedenis. Van 2005 tot 2011 verrichtte ze promotieonderzoek naar de arbeidsmarkt voor mijnwerkers in het twintigste-eeuwse Luikse bekken.

BIJLAGE 4

Lidmaatschappen SHCL-medewerkers en geaffilieerde onderzoekers

Sterre Boessen

- Werkgroep Publieksbereik van de Coöperatie Erfgoed Limburg
- Werkgroep PR, website en sociale media van de Coöperatie Erfgoed Limburg

Frank Hovens

- Bestuur Zuidelijke Afdeling van de Maatschappij der Nederlandse Letterkunde
- Bestuur Professor Doctor Timmersstichting
- Commissie Sport van het LGOG
- Overleg van Maastrichtse erfgoedinstellingen 'Erfgoed Beweegt'
- Secretaris en eindredacteur van de reeks Maaslandse Monografieën
- Eindredacteur van het Jaarboek van het SHCL

Celine Huits

- Projectmedewerker digitaliseringsproject LimburgCollectie

Marjo Konings

- Werkgroep Publieksbereik van de Coöperatie Erfgoed Limburg (secretaris)

Joep Leerssen

- Koninklijke Nederlandse Academie van Wetenschappen
- Koninklijke Hollandsche Maatschappij der Wetenschappen
- Maatschappij der Nederlandse Letterkunde
- Academia Europaea
- Royal Irish Academy
- Österreichische Akademie der Wissenschaften
- Niedersächsische Akademie der Wissenschaften zu Göttingen
- Honorary fellow, Trinity College Dublin

Afra de Mars

- Redactie *De Maasgouw*, kwartaaltijdschrift van het LGOG
- Redactielid bij Verborgene Vrouwen van Limburg (boekpublicatie in uitvoer, door Suzanne Bogman)

Nico Randeraad

- Bestuur van de Stichting Maaslandse Monografieën (secretaris)
- Redactie van Jaarboek van het SHCL. *Studies over de sociaaleconomische geschiedenis van Limburg* (voorzitter)
- Stuurgroep Maastricht Centre for Arts and Culture, Conservation and Heritage (MACCH)
- Voorzitter Kerngroep LimburgCollectie, LinkedOpenLimburg

- Editorial board of *Administory. Zeitschrift für Verwaltungsgeschichte*
- Editorial board of *Le Carte e la Storia. Rivista di Storia delle Istituzioni*
- Adviesgroep Geschiedenis van het Provinciaal Bestuur van Groningen
- Commissie van toezicht van de leerstoel 'Taalcultuur in Limburg' (prof. dr. Leonie Cornips)
- Commissie van toezicht van de leerstoel 'Limburg en Europa' (prof. dr. Joep Leerssen)
- Netwerk Historisch Cultuurlandschap
- ARKUM Arbeitskreis für historische Kulturlandschaftsforschung in Mitteleuropa e.V.
- Klankbordgroep Gebiedsbiografie Limburg (Provincie Limburg)
- Beoordelingscommissie van het proefschrift van Lucie Bastiaens 'Lokale context als kompas. Publieke gezondheidszorg in Maastricht 1900-1940 (voorzitter)

Joris Roosen

- Redactie van de reeks Maaslandse Monografieën (redactiesecretaris)
- Redactie van Jaarboek van het SHCL. *Studies over de sociaaleconomische geschiedenis van Limburg*
- Adviesraad en redactie 'Verborgene Vrouwen van Limburg', boekpublicatie in voorbereiding
- Werkgroep Industrieel Erfgoed Limburg (WIEL) (vicevoorzitter)
- LGOG-SHCL-commissie 'Geschiedenis van de ondernemingen en het ondernemen in Limburg' (COOL)
- FARO Netwerk Erfgoedopleidingen
- N.W. Posthumus Institute (afgevaardigde voor UM)
- UM-Radboud Universiteit commissie ter voorbereiding van een gezamenlijke Nederlandstalige minor Cultuur en Erfgoed
- Prof. Van Winterprijs (jurylid)
- LGOG -Kring Maastricht
- Health Information Integrity Alliance, World Health Organization (WHO)

Irene Schrier

- Koninklijke Nederlandse Vereniging van Informatieprofessionals (KNVI)
- Koninklijke Vereniging van Archivarissen in Nederland (KVAN)
- Kring van Archivarissen Limburg (KVAL)
- Werkgroep Speciale Wetenschappelijke Bibliotheken (WSWB)
- WMS-Gebruikersgroep
- Redactie *Publications de la Société Historique et Archéologique dans le Limbourg*, jaarboek LGOG

BIJLAGE 5

Publicaties

SHCL-medewerkers en bijzonder hoogleraren

Frank Hovens

- 'De Vliekerwaterlossing op landgoed Vliek te Ulestraten. Bron van inspiratie voor een waterhuishoudkundige uitdaging', *Studies over de sociaaleconomische geschiedenis van Limburg / Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg* LXIX (2024) 130-175
- 'De Maastrichtse bouwmeester Coenraedt van Noremerberch op dienstreis naar kasteel Valkenburg (1514) en Schloss Kerpen (1517)', *De Maasgouw. Tijdschrift voor Limburgse Geschiedenis en Archeologie* 143:2 (2024) 59-63

Joep Leerssen

- 'Limburgs landschap op Limburgse vaandels. Vaandels als beeldbepalers en indicatoren van Limburgse regionale cultuur', *Studies over de sociaaleconomische geschiedenis van Limburg / Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg* LXIX (2024) 40-71 (met D. Lucassen)
- 'Literary History Outside the Gutenberg Comfort Zone', in *The Languages of World Literature*, ed. A. Hölter, Proceedings of the XXI Congress of the ICLA, 1 (Berlin: De Gruyter, 2024), 103-126
- 'Culture in a Moving Rearview Mirror: A Historical Meta-Analysis of Canonicity', *International Journal of Documentary Heritage* 1.1 (2024)
- 'What Language Are We Speaking Here? Λόγος in a Post-Humanist Climate', *Analecta Praehistorica Leidensia* 54 (2024) 227-234

Nico Randeraad

- (Redactie van / Ten Geleide) *Studies over de sociaaleconomische geschiedenis van Limburg / Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg* LXIX (2024) 8-11 (met J. Roosen)
- 'Landschapselementen op Limburgse briefhoofden, 1850-1960', *Studies over de sociaaleconomische geschiedenis van Limburg / Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg* LXIX (2024) 72-99 (met J. Roosen)
- 'Het Limburgse briefhoofdenproject. Van alledaagse bedrijfscorrespondentie tot tijdloos (digitaal) erfgoed', *De Maasgouw* 143 (2024) 4-11 (met J. Roosen)

Joris Roosen

- 'Complottheorieën en misinformatie tijdens de coronapandemie: Nieuw fenomeen of herhaalt de geschiedenis zich?', *Tijdschrift voor Geschiedenis* 137 (2024) 170-182 (met T. Greve)
- (Redactie van / Ten Geleide) *Studies over de sociaaleconomische geschiedenis van Limburg / Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg* LXIX (2024) 8-11 (met N. Randeraad).

- ‘Landschapselementen op Limburgse briefhoofden, 1850-1960’, *Studies over de sociaaleconomische geschiedenis van Limburg / Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg* LXIX (2024) 72-99 (met N. Randeraad)
- Interview met Ella Muyres, ’46 jaar toewijding. In gesprek met Ella Muyres over haar loopbaan bij het SHCL’, *Studies over de sociaaleconomische geschiedenis van Limburg / Jaarboek van het Sociaal Historisch Centrum voor Limburg* LXIX (2024) 284-291
- ‘Het Limburgse briefhoofdenproject. Van alledaagse bedrijfscorrespondentie tot tijdloos (digitaal) erfgoed’, *De Maasgouw* 143 (2024) 4-11 (met N. Randeraad)

Promovendi

Afra de Mars

- ‘Achtergrondinformatie en analyse van de personeelskaarten’, aanvulling op de introductie van het AZL-archief (EAN_1329) (met J. Van Puyvelde).

Judith Van Puyvelde

- ‘Achtergrondinformatie en analyse van de personeelskaarten’, aanvulling op de introductie van het AZL-archief (EAN_1329) (met A. de Mars).

BIJLAGE 6

Onderwijs en lezingen

Frank Hovens

- ‘Bouwen in het Land zonder Grenzen van de achttiende eeuw’ voor LGOG-Kring Valkenburg en Heuvelland, Gulpen, 20 februari

Joep Leerssen

- Genootschap Belle van Zuylen, Maastricht, 15 januari
- IJzeren Kring, Maastricht, 26 april
- Boekpresentatie Mathieu Segers, Brussel (House of European History), 29 mei
- Deelname als panellid aan twee Ronde Tafels over erfgoed en geschiedenis, Historicidagen Maastricht, 23 augustus
- ‘Nepgeschiedenis’, UM Studium Generale, Venlo 11 oktober, Maastricht 30 oktober
- Beginning with Culture: A Certain Idea of Europe from Thinking and Memory, PCE colloquium FASoS/UM, 6 november
- Publieksinterview over heimatgevoel met Guido Wevers in Theater aan het Vrijthof, Maastricht, 17 november
- Probus, Maastricht, 11 december

Afra de Mars

- Mini-tentoonstelling: ‘Mijn & Milieu’, in het koor van de studiezaal, 27 mei - eind november
- The making of a 'no-mine's land'? The effect on spatial planning and its discourse on the Limburg landscape after the mine closure (1965-present)", Gewina Woudschoten Conference, 21 juni

Interviews rondom AZL-kaartendag:

- *De Limburger* (met Andrea Peeters), gepubliceerd 7 mei: ‘Mijnwerker komt uit smerig gezin’: nabestaanden kunnen schrikken van oude personeelskaarten.
- ZO-NWS (met Leen Roels), gepubliceerd 16 mei: VIDEO: Personeelskaarten mijnwerkers inzien: aanmeldstop door grote belangstelling
- Cultuurcafé L1 Radio (met Irene Schrier en Eva Klinkenberg), 25 mei
- Interview rondom GLiM-project, Cultuurcafé L1 Radio (met Judith Van Puyvelde), 23 maart: ‘Onverwachte getuigen van Limburgse mijnverleden’.
- Lezing: ‘De constructie van een ‘no-mine’s land’?’, presentatie voor archivariissen en archiefprofessionals, HCL, 22 mei 2024.

Onderwijsactiviteiten:

- Tutor bij het vak ‘Back to the Sources’ aan University College Maastricht.
- Tutor bij het vak ‘ICT Revolutions: continuities and change’ aan de Faculty of Arts and Social Sciences (UM).

- Rondleiding voor studenten van ‘Back to the Sources’ op het SHCL (februari).
- Interview: Female Empowerment UM (voor Instagram) over PhD-onderzoek, 25 maart (in kader van Women’s History Month).
- Publieksactiviteit: Mede-organisatie van Gedolven Herinneringen.

Nico Randeraad

- Begeleiding Honourgroep FASoS, ‘Standing still at stumbling stones’, [podcast](#)
- Voorzitter Ronde Tafel ‘Regionaal erfgoed en universitair geschiedwetenschap’, Historicidagen, Maastricht, 23 augustus
- Panellid Ronde Tafel ‘Archieven voor de samenleving’, Historicidagen, Maastricht, 23 augustus
- Opening jubileumviering SHCL 75 jaar, Maastricht, 29 oktober
- Keynote ‘A source-based and method-oriented journey (through my own cv)’, Posthumus Research School, Maastricht, 12 december

Joris Roosen

- Gastheer: Podcast ‘Limburgs Verleden’ (aflevering 19 t.e.m. 25)
- Lezing Studium Generale ‘Zijn de Middeleeuwen nog relevant in de 21e eeuw’, Maastricht, Aula UM, 18 januari
- Lezing Limburgse briefhoofdenproject, Vaals, Heemkunde Vaals, 26 januari
- Lezing Historisch Café ‘Complottheorieën en misinformatie tijdens de coronapandemie’, Maastricht, Pesthuys, 15 februari
- Rondleiding Facebook-volgers SHCL (10-jaar SHCL op Facebook), Maastricht, HCL, 11 maart
- Lezing Limburgse briefhoofdenproject, Venray, Heemkunde Venray, 15 april
- Lezing Probus ‘Complottheorieën en misinformatie tijdens de coronapandemie’, Weert, Hostellerie Munten, 16 april
- Onderzoeksdag SHCL, Maastricht, 22 april
- Education Fair (standhouder), Digital Society programma, Maastricht, FASoS, 25 juni
- Dagvoorzitter, sessie Historicidagen ‘Verborgen geschiedenis’, Maastricht, FASoS, 22 augustus
- Panellid, sessie Historicidagen ‘Open Access publicaties’, Maastricht, FASoS, 23 augustus
- Dagvoorzitter, sessie Historicidagen ‘Archieven voor de samenleving’, Maastricht, HCL, 23 augustus
- Gastcollege ‘Infectious diseases’, Maastricht, UCM, 3 september
- Lezing ‘In search of serial sources’, Nijmegen, Radboud Universiteit ESDG, 16 oktober
- Lezing Vriendendag HCL ‘Complottheorieën en misinformatie tijdens de coronapandemie’, Maastricht, HCL, 26 oktober
- Posthumus Seminar I ‘My research in a nutshell’, Maastricht, FASoS/SHCL, 12-13 december
- Onderzoeksdag SHCL, Maastricht, 16 december

- Onderwijs UM, coördinator/docent/tutor: ICT Revolutions, periode 4
- Onderwijs UCM, coördinator/docent/tutor: Exploring Historical Parallels: Learning from Medieval History, periode 4

BIJLAGE 7

Jaarverslag Bestuur Maaslandse Monografieën

Het bestuur van de Stichting werd per 31 december gevormd door drs. R.L.T. van Loo (2020), voorzitter, prof. dr. N. Randeraad (2018), secretaris, mr. dr. J. van Rensch (2023), penningmeester, dr. C. Dols (2023) en drs. J.M.G. Kievits (2021, 2e termijn). Redactievoorzitter prof. dr. W. Hupperetz woont de vergaderingen van het bestuur bij. Het bestuur werd secretariael ondersteund door drs. F.E.R. Hovens.

In 2024 is besloten de Raad van Advies op te heffen. Deze was reeds vele jaren niet bijeengeweesd en had zijn oorspronkelijke functie – daterend uit de tijd vóór de oprichting van de Universiteit Maastricht – verloren.

Naast voorzitter prof. dr. W. Hupperetz maken van de redactie deel uit: drs. F. Hovens, secretaris (2024), dr. J. Roosen (2021), dr. L. Roels (2020), prof. dr. A. Janssens (2017), prof. dr. E. Put (2017), prof. dr. B. van Hofstraeten (2018), dr. C. Rasterhoff (2023).

In 2024 is verschenen *Kolen en kampen. Tewerkstelling van politieke delinquenten in Nederlandse steenkolenmijnen, 1945-1958* van Annet Schoot Uiterkamp. Het manuscript voor de uitgave *De Maas in Limburg: Een historisch rivierlandschap in beweging* onder redactie van P. Caljé en N. Randeraad is afgerond en verschijnt in 2025. De redactie is verheugd te constateren dat er verschillende kwaliteitsvolle manuscripten zijn aangeboden.

BIJLAGE 8

Acquisitie van archieven en documentatie

Aanwinsten

EAN_0999: VEC Archive Rod Summers

Omvang: circa 50 meter

Rechtstittel: eigendom

EAN_1364: Keramisch atelier JEMA

Omvang: 10 meter

Rechtstittel: eigendom

EAN_1365: Stichting Behoud Mijnhistorie

Omvang: 2,5 meter en 13,8 GB digitaal archief

Rechtstittel: eigendom

EAN_1370: Code 043. De Maastrichtse jongerenorganisatie

Omvang: 0,5 meter

Rechtstittel: eigendom

EAN_1371: Henk Hillegers (1940-2015), bioloog

Omvang: 1 meter

Rechtstittel: schenking

EAN_1372: Bates Cepro Zakken Maatschappij N.V.

Omvang: 45 meter

Rechtstittel: eigendom

EAN_1373: J.L.J.M. Gerardu, werknemer Sphinx van 1956 - 2000

Omvang: 0,5 meter

Rechtstittel: eigendom

EAN_1374: Louis Pilet (1926-1994), keramist en vormgever MOSA

Omvang: 0,36 meter

Rechtstittel: eigendom

EAN_1375: M.H.L. Lenoir, mijnwerker in dienst van de mijn Willem-Sophia (1897-1955)

Omvang: 0,12

Rechtstittel: eigendom

Aanvullingen op bestaande archieven

DOC_0044:

nr. 199: Vaandel R.K. Fanfare "Kunst na Arbeid" (overgedragen door HCL)

Rechtstittel: eigendom

EAN_1049: Vereniging van Ingenieurs in Zuid-Limburg (VIZL)

Omvang: 0,72 meter

Rechtstittel: eigendom

EAN_1194: Stichting Limburgse Kastelen

Omvang: 6,5 meter en 16,4 GB digitaal archief

Rechtstittel: eigendom

EAN_1321: Molenstichting

Omvang: 9,6 meter en 95 GB digitaal archief

Rechtstittel: bewaring

EAN_1322: Bond Heemschut, afdeling Limburg

Omvang: 3,25 meter

Rechtstittel: bewaring

EAN_1323: Glaskunstatelier Flos te Steyl, 1937 – 2017

Omvang: 0,5 meter

Rechtstittel: bewaring

EAN_1325: Werkgroep Industrieel Erfgoed Limburg (WIEL)

Omvang: 0,375 meter

Rechtstittel: bewaring

BIJLAGE 9

Schenken bibliotheekmateriaal 2024

M = monografieën
P = periodieken

Particulieren

P. Borger	Hoensbroek	P
B. Bours	Maastricht	M
C. Cillekens	Maastricht	M
C. Eggen	Kelmond-Beek	M
R. Ferro	Deventer	M
J. Hamers	Beek	M
W. Miséré	Landgraaf	M
J. Otten	Amsterdam	M
P. Paulissen	Maastricht	M
T. Roumen	Heythuysen	M
A. Sluysmans	Simpelveld	P
J. Spoorenberg	Eindhoven	M
J. Thys	Membruggen (B)	M
P. van de Ven	Amsterdam	M

Instellingen

Academie voor Verloskunde	Maastricht	M + P
Heemkundevereniging Beek	Beek	P
Gemeentearchief Roermond	Roermond	M
Smithsonian Institution	Washington (USA)	M
Stichting Monografieën uit het land van Sittard	Sittard	M

BIJLAGE 10

Begunstigers en contribuanten

In verband met de Europese privacywetgeving hebben wij in 2018 moeten besluiten de lijst van begunstigers en contribuanten niet langer in het jaarverslag op te nemen. Dat laat onverlet dat wij uw steun en financiële bijdrage bijzonder waarderen. Veel dank daarvoor. Zonder onze achterban zouden we niet in staat zijn de geregelde uitgave van onze (jaar)boeken te bekostigen.

Vragen over het privacybeleid kunt u richten aan info@shclimburg.nl

Aantal donateurs per 31-12	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Organisaties	64	62	58	58	56	54	54	50	48	41	40
Personen	451	421	410	388	365	339	319	300	284	255	241
Totaal	515	483	468	446	421	393	373	350	332	296	281

Blazend vullen ondergronds "Wilhelmina", 1954, Fotocollectie Tracé. Fotograaf: onbekend.